

Oproep van de kerkeraad
te Amsterdam
(Heraut 9 januari 1887)

Door den Kerkeraad der Ned. Geref. Gemeente te Amsterdam is onderstaande *Oproepingsbrief* verzonden, waarbij de leden der Gereformeerde kerken in Nederland worden verzocht op 11 Jan. e. k. naar de hoofdstad te willen komen, om te overleggen wat ons in dezen nood der kerk te doen staat.

Zeker is het jaargetijde hoogst ongunstig voor zulk een saâmkomst. Maar toch uitsstel was onmogelijk. En bovendien, als het om de kerke Gods gaat, wie zal zich dan door de koude en de korte dagen laten afschrikken?

Er moet thans gehandeld worden.
Het stuk luidt aldus:

*Aan
Opzieners en Leden van de
Nederduitsche Gereformeerde
Kerken.*

*Geliefde Broeders en Zusters in onzen
Heere Jezus Christus!*

De Kerkeraad der Nederduitsche Gereformeerde Kerk te Amsterdam (thans doleerende) heeft het zijne roeping geacht, een Kerkelijk Congres tegen den 11den Januari e.k. naar Amsterdam saâm te roepen.

Wat hem hiertoe noopt, bleef u geen geheim.

Ook de Kerk van Amsterdam deelde het lot van elke Kerke Christi, dat ze bestemd is om op aarde aan menigerlei gevaar van *verbastering* en aan menigerlei gevaar van *verdrukking* bloot te staan.

Reeds bij haar opkomen in de veertiende eeuw zag ook onze Kerk zich in droeve banden van Kerkelijke Hierarchie bekneld, die de vrije ontwikkeling van haar leven belemmerden, en nauwelijks had ze in 1578 »dit misbruyck met al den aanleve van dien uit Godes Kerke afgeschafft,» of reeds in de eerste jaren der daarop volgende eeuw zag zij zich opnieuw

bedreigd door de Arminiaansche doling en de strikken van het Remonstrantsche Kerkregiment. Toch gelukte het haar om die gevaren te boven te komen, en nam ze sinds dien tijd en tot het einde der vorige eeuw veelszins in bloei toe.

Doch, helaas, toen verdorde haar geestelijk leven; de kracht en de volheid des Heiligen Geestes wierd steeds minder in haar gezien; zoo verzwakte haar weerstandsvermogen; haar kerkelijke veerkracht verslaptte; de prikkel van geestelijke zuiverheid wierd afgestompt; en in dien ontredderden toestand was ze een maar al te lichte prooi voor de tweede Hierarchie, die, nu in Synodalen vorm, in 1816 opkwam, en ook haar, in weerwil van haar protest, de koorde om den hals sloeg.

En ook nu, evenals de vorige maal, groeide deze Hierarchische giftplant slechts langzaam op, zoodat het lange dagen zelfs scheen, als bood ze ons een weg van vaster regel en meerdere orde.

Maar toen deze booze plant van lieverleê tot machtiger ontwikkeling geraakte, toen drong haar gif, helaas, allengs in heel ons kerkelijk leven door, en er is thans niet ééne inrichting, niet ééne enkele vertakking van het kerkelijk leven te dezer stede, er is niet één huis of hart, dat tot onze Kerk hoort, of het heeft, ongemerkt, door de noodlottige en heillooze werking van deze Synodale Hierarchie onberekenbare schade geleden.

Dit duurde tot de Heere onze God allengs veler oogten voor dit zoo bedenkelijke kwaad opende, en hierdoor een weerstand in het leven riep, die eerst geestelijk in den gebede, en toen bij de machthebbenden door protest en klacht betoond, eindelijk al meer het besef deed opwaken, hoe het gehoorzamen aan deze Hierarchie uitliep *op een willens en wetens verloochenen van onzen Koning en onzen Heer.*

Zoodra de Kerkeraad dit begon in te zien, sloeg hij tastend, en dies vaak mistastend, elk pad en elken weg in, om, op wat wijs dan ook, aan dezen zondigen en onhoudbaren toe-

stand een einde te maken, en den ban, die op onze Kerk lag, weg te nemen, door zich weer te onderwerpen aan den regel van Gods heilig Woord.

Maar juist hierdoor is dan ook, gelijk te voorzien was, een Conflict ontstaan.

Jongelieden, van wie een ieder hier in Amsterdam wist dat ze Modern waren, wilde men ons dwingen tot het H. Avondmaal des Heeren toe te laten; en toen we op wat gebrekkige en zwakke wijze dan ook, verklaarden dit niet te mogen doen; en wij om onze Kerk voor verwoesting te bewaren, oordeelden dat de Kerkvoogdij, zoo de Kerkeraad ter oorzaak van zijn opkomen voor Gods Woord, bemoeilijkt wierd, deswege dien Kerkeraad niet mocht verlaten noch verloochenen; is de gebetenheid der Synodale Hierarchie met zulk een weergalooze feilheid tegen ons losgebarsten, dat ze, gelijk nu van achteren blijkt, van meet af onze ambtelijke ter dood veroordeeling voorhad.

Dien storm ziende aankomen, heeft de Kerkeraad van Amsterdam toen voet voor voet het Bestuurs- en Beheersterrein aan de Synodale Hierarchie betwist, en zich tot geen doorhakken van den knoop gerechtigd geacht, zoolang niet op elk punt en ten einde toe gebleken was, hoe de Synodale Hierarchie in geheel hare Organisatie, welbewust en principieel, tot de uitdringing en afsnijding van de Gereformeerde belijders uit de Gereformeerde Kerken had besloten.

Thans echter *mocht* de Kerkeraad niet langer aarzelen. Het kwaad lag nu in zijn wortel blootgewoeld. De Synodale Hierarchie was thans in haar zondig streven tegen de eer van Jezus' Koningschap voor ieders oog openbaar geworden. En daarom heeft de Kerkeraad toen terstond de hand gelegd aan de reformatie der Kerk en het juk der Synodale Hierarchie afgeworpen.

Hiermeê echter is niet genoeg gedaan.

Met de Synodale Hierarchie had toch niet enkel de Kerk te Amsterdam, maar hebben alle Kerken des lands saâm te rekenen. Door een gemeenschappelijke zonde hebben we *saam* den toorn des Heeren ingeroepen. Door een geesteloosheid die aller was, hebben we *saam* nu zeventig jaar den prikkel nooit sterk genoeg gevoeld, waarmede deze Synodale Hierarchie het Koningschap van Jezus te na kwam. De aanval dien de Kerk van Amsterdam dit jaar doordond, was niet op haar alleen, maar *op heel de Gereformeerde Gezindheid* gemunt. In het vonnis tegen haar geveld, zijn *alle* onze Kerken getroffen. En ook, nu onze Kerk in de

hoofdstad het hoofd weer opbeurt, mag ze niet als Kerk op zich zelve staan, maar moet ze de van God gewilde en verordineerde levenseendheid en belijdenisgemeenschap met al wat van het Lichaam des Heeren in dezen lande openbaar wierd, onverwijld werken doen.

Het is niet genoeg dat de Kerk van Amsterdam, op het goede voetspoor van de Kerken van Voorthuizen c. a. zelve het Synodale juk afwierp. *Al onze Kerken moeten tot deze zelfde daad komen.* Wie kan, reeds nu. Wie nog niet kan, dat zij er voor rijpe. Maar in gehoorzaamheid aan 's Heeren Woord en in den drang der liefde mochten wij niet rusten, eer de poging algemeen ware gemaakt, om al onze Kerken, waarmede we saam één geheel vormen, tot gelijke verlossing uit te brengen, en inmiddels orde en goede regelmaat te bewaren in den chaos die ontstaan kon.

De Kerkeraad van Amsterdam bedoelt daarom overleg met de broederen uit heel het land, om te onderzoeken, op wat wijze de eere van Koning Jezus weêr alom hersteld kan worden, en door wat middelen het waarachtige Kerkverband weêr naar eisch van Gods Woord in ons midden zal kunnen bloeien.

Voor een synodaal Convent was het nog de ure niet. Zoo wij hopen, zal ons zulk een kerkelijk Convent door deze samenkomsten worden voorbereid. Maar thans zou dit de beweging binnen te enge perken hebben besloten.

En juist dit mag niet.

De beweging moet algemeen worden en met aller toestand rekenen.

Een tweede scheiding ware thans zeer gemakkelijk geweest; maar juist dat wilden we niet.

We laten onze Kerken niet los, maar willen *afworstelen* tot in ons bloed, om niet te rusten, eer al onze Kerken uit de Hierarchische strikken verlost zijn.

Het „Eere zij God!“ hebben de hemelsche heirscharen ons nog pas op het Kerstfeest toegezongen, en tot die Eere voor onzen God moet het ook in onze Kerken weêr komen.

Het moet en mag niet zijn, een opkomen voor de Amsterdamsche broederen. Het kan en behoort niet te zijn een opkomen voor eigen rust en vrijmaking in uwe steden en dorpen. Neen, de grondtoon van het lied Hammaälôth, waaronder we optrekken, moet wezen, *dat de Gereformeerde Kerken van Nederland aan Jezus als haar Heer en Koning moeten teruggeeven!*

En om dien toon over heel ons land van de Lauwerzee tot aan de Schelde te doen weêrklinken, daartoe en daartoe alleen roepen we u op.

Ons program, dat in de bladen publiek is gemaakt, zegt u duidelijk, wat in de bijzonderheden van dit Congres u belangstelling kan inboezemen. Vergunt ons daarheen dan te verwijzen.

Maar geve de Gereformeerde Gezindheid dan ook alom in den lande, op onze roepstem een helderen weêrklank.

Komt naar de hoofdstads uws lands, mannen broeders! Als *broeders* saâm in één belijden vereend, en als *mannen* door God vaardig gemaakt tot belijden en tot handelen.

Heiligt u voor onze samenkomst door veel smeeeking en veel verootmoediging voor het aangezicht des Heeren.

Komt niet in hoogheid des harten, om wrake over de Synodale Hierarchie uit te roepen, maar in nederigen gemoede, wetende hoe licht we weer alles konden verderven.

En zij het dan van den Koning aller koningen afgebeden, dat Hij door zijn genade den glans zijner zalige heerschappij weêr over ons doe opgaan, en dat het Hem believe ook dit Congres genadiglijk voor de eere zijns Naams te gebruiken.

De Kerkeraad van Amsterdam,

B. VAN SCHELVEN, *Praeses.*

D. J. KARSSSEN, *Scriba.*

Amsterdam, 3 Jan. 1887.

Voor de „Genoodigden” is hieraan onderstaand schrijven toegevoegd:

Waarde Broeder!

Onder toezending van bijgaanden Oproepingsbrief, komen we ook U vragen, of Gij als Genoodigde het Congres wilt komen bijwonen.

Gij hebt dan bij een der Boekhandelaren, die in onze advertentie zijn aangegeven, een Toegangsbiljet van *roode* kleur te koopen tegen den prijs van *f* 1, ten einde de kosten van het Congres te helpen dekken.

De Boekhandelaar zal daartoe deze *Uitnoodiging* behooren te zien.

Tot het noodigen van enkelen uit iedere plaats moesten we wel overgaan, opdat niet eenige honderden broeders uit Amsterdam alle beschikbare ruimte zouden innemen, maar heel het land vertegenwoordigd kon zijn.

Om deze reden hebben dan ook alleen de *Genoodigden*, zonder verlof van het Bureau, toegang tot de Sectiën, zullen er voor hen plaatsen gereserveerd zijn, en hebben zij stem en recht van advies.

Wees daarom zoo goed per ommeegaande aan den heer Jb. van Oversteeg, Keizersgracht 162, te melden, of wij Uwe komst mogen te gemoet zien.

Alsmede of Gij verlangt dat wij voor logies voor U zullen zorgen. En zoo ja, of Ge dit gratis verlangt, of tegen betaling.

Alle verdere inlichtingen vindt Gij in het boekje dat aan het Toegangsbiljet vast zit.

Het Comité,

P. VAN SON.

H. W. VAN LOON.

A. KUYPER.

F. L. RUTGERS.

S. J. SEEFAT.

W. H. VAN SCHAICK.

Amsterdam, 4 Januari 1887.

Voor de „Genoodigden” zijn dus een apart soort Toegangskaarten van *roode* kleur, insgelijks ad *f* 1, verkrijgbaar gesteld. Niemand, zelfs niet de leden van het Bureau, komen er gratis, daar zulk een Congres ongelooflijk veel kost en al zijn onkosten uit de gelden der toegangskaarten bestrijden moet.

Genoodigd zijn niet diegenen aan wie men met deze noodiging zeker blijk van eere of dank of vertrouwen of waardeering wilde geven, zoodat de niet-genoodigden eenigszins achter zouden staan.

Neen, »genoodigd” zijn alleen diegenen, die op eenige wijze aan de voorbereiding voor het Congres hebben deelgenomen, en zich bereid hadden verklaard, om in de plaats hunner woning er zich eenige moeite voor te geven.

Eigenlijk dus alleen de correspondenten. Maar overmits men den naam correspondenten alleen van een vaste Vereeniging kan gebruiken, heeft men voor het Congres deze broederen slechts Genoodigden genoemd.

Uit verreweg de meeste plaatsen is dan ook slechts één broeder genoodigd en slechts uit grootere plaatsen twee of drie.

Het gezamenlijk aantal Genoodigden bedraagt niet meer dan 600.

Meer kon niet, omdat al de Sectie-lokalen weinig meer plaats opleveren, en toch nog ook enkele *niet-genoodigden* in de Sectiën zullen moeten worden toegelaten.

Mochten er echter dorpen zijn, waaruit nog niemand genoodigd is, dan haastemen zich om terstond eene uitnoodiging aan te vragen bij den heer Fab. Oversteeg, Keizersgracht 162, Amsterdam. Zie de advertentie.

